

Introducció

JORDI COTS I MONER
Coordinador del Seminari

La Secció de Filosofia i Ciències Socials, per les disciplines que agrupa, era probablement la més apropiada per unir-se als molts actes i jornades que tot al llarg de 2009 se celebraren per commemorar el vintè aniversari de l'aprovació de la Convenció sobre els Drets de l'Infant de les Nacions Unides.

Aquesta Convenció, com és sabut, es va adoptar el 20 de novembre de 1989. Els treballs per a la seva elaboració havien durat deu anys. Va ser objecte d'una ràpida i massiva ratificació, que no suposà, en molts casos, una voluntat decidida d'aplicar-la. Després de vint anys, hi havia la percepció que la defensa dels drets dels infants perdia força. Això va produir, a escala mundial, tot un moviment per a una renovada mobilització entorn d'aquest text bàsic. Aquest moviment tingué un notable ressò a Catalunya; va donar lloc a esdeveniments de caràcter tècnic o sensibilitzador. I l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) volgué sumar-s'hi.

Tal com destacà el seu president en obrir el Seminari, no era la primera vegada que la Secció s'ocupava de temes d'infància. En aquesta ocasió organitzà el Seminari que, sota el títol de *La realització dels drets dels infants, avui*, es portà a terme el 13 de novembre de 2009. El Seminari, que convocà una vintena d'experts dels camps del dret, de la judicatura, de la pedagogia i de la pediatria, i tres càrrecs institucionals, volia contribuir a l'aplicació de la Convenció a la nostra realitat. Es tractava de conèixer l'abast real de la Convenció; les vicissituds per les quals va passar la seva elaboració i que han pogut dificultar després la seva utilització plena; precisar la noció de *drets de l'infant*, o considerar l'aportació del concepte de *resiliència* en la satisfacció dels drets de l'infant.

Les ponències, amb el subsegüent debat a què donaren lloc, van posar en relleu algunes de les situacions i falses percepcions que preocupen el que un autor anomena «el petit món dels drets de l'infant».

Perquè encara hi ha qui es demana si la Convenció només té força moral, i no s'arriba a acceptar del tot la universalitat i la indivisibilitat de les seves disposicions, no tan sols als països en via de desenvolupament, sinó també als països rics. Costa d'admetre que en la nostra realitat també hi ha vulneracions dels drets recollits a la Convenció. Alguns tòpics sobre la infància es traspassen a la Convenció. No s'és conscient de la veritable naturalesa de la vulnerabilitat dels infants. Tampoc no es coneix prou el seu contingut ni la seva significació. La universitat, amb comptades excepcions, no inclou els drets de l'infant en els seus plans d'estudi. Es té la impressió —matisada per una de les participants al Seminari— que la judicatura no la utilitza suficientment. Cal reconèixer un dèficit en l'exercici dels drets de participació. Es pot parlar d'una asimetria entre els drets dels adults i els drets dels infants, en tot el que això pot afectar la consideració de l'interès superior de l'infant. Un problema implícit en la Convenció radica en la dificultat d'acceptar que hi ha una categoria en la qual tots, adults i infants, som iguals, i d'aquí es derivarien les resistències que de vegades s'endevinen davant de la Convenció.

Amb aquests pressupòsits, el Seminari es desenvolupà través de les ponències i les intervencions dels participants, que es transcriuen a continuació en el mateix ordre amb què es van produir. El coordinador del Seminari prova, al final, d'esbossar-ne les possibles conclusions i propostes.